

MARIBORSKI

Cena 1 Din

VEČERNIK

JUTRA

Uredništvo in uprava: Maribor, Gosposka ul. 11 / Tel. uredn. 2440, uprave 2455
Izhaja razen nedelje in praznikov vsak dan ob 14. uri / Velja mesečno prejemnik
v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom 12 Din / Oglasi po ceniku / Oglasa
se sprejema tudi oglasni oddelček »Jutra« v Ljubljani / Poštni ček, rač. št. 11.409

Kladivarji Jugoslavije

Izšel je pomemben dokument naše nacionalne zrelosti in zavednosti — knjiga naših vrlih dobrovoljcev. Po obsegu, vsebini in splošni pomembnosti edinstveno delo, v katerem se odražata zgodovina in razmah dobrovoljskega pokreta. V prvem poglavju se prikazuje dobrovoljski pokret v balkanski vojni, v naslednjih sedmih poglavjih pa vstajajo pred nami vse one junaške in žrtve polne borbe med svetovno vojno v Srbiji, Rusiji, Italiji in solunski fronti, ter se zrcali zamah dobrovoljskega gibanja v Ameriki in Sibiriji.

Izjete tega svojega dela so naši dobrovoljci združili s svečanima akademijama v Ljubljani in Mariboru. S tem stopajo po daljšem — žal predolgem — presledku naši dobrovoljci zopet na plan. Iz revolucionarnega poleta prepodaške in sokolske sredine so zoreli. V teh gnezdih nacionalistične vzgoje ter oblikovanja so se do izjetočnosti navžili onega z vztrajno doslednostjo prepojenega verozanja, ki izruje iz človeškega srca vse obzire ter pomisleke in ki vodi neizprosno v veličastje mučeniške, junaške smrti ali pa v triumf zmage. Ali ni ta občudovanja vredni heroizem kakor v posmeh vsem onim, ki so čakali, kedaj jih bo odvezalo prispege »apostolsko veličanstvo« na Dunaju... V svojem žarkem idealizmu so bili položili na oltar domovine riziko svojega najdražjega, najsvetejšega: življenja, rodbine, dobropočutja, občanske udobnosti. Potem, ko so junaško in hrabro izpolnili svoje poslanstvo, pa so se umaknili. Oni, ki bi imeli in ki bi morali govoriti, so umolkli...

Prav je, da so naši Kladivarji Jugoslavije, zopet stopili pred našo javnost, četudi morda samo s to prilikom. Prav je, da ob tej priliki ponovno opozorimo na njihove zasluge, ki jih imajo za Jugoslavijo. Bili so živa sankcija naših nacionalno revolucionarnih pokretov, živa sankcija revolucionarnega dela Jugoslov. odbora in Jugoslov. mafije. S svojo krojo, hrabrostjo in neustrašenostjo so ustvarjali rojstvo Jugoslavije. Ljudje akcije, junaki, fanatiki ljubezni do domovine ne potrebujejo deklaracij in drugih takšnih stvari. S srčno krojo so pisali krstni list svobodne, ujedinjene Jugoslavije. Kaj bi bilo z nami, ko bi odločevalci v evropski usodi ne bili mogli l. 1918 s temi živimi pričami prepričati v svoji podzavestni volji do državne skupnosti? In so Kladivarji Jugoslavije morali v ujedinjeni domovini marsikaj pelinastega za dobro vzeti. Toda tistega idealizma, s katerim so zavpili v širni svet svojo prokletstvo nad Avstrijo, jim ni mogel navzlic številnim razočaranjem nihče odvzeti. Iz tega nežirpnega idealizma zori njihova budna čuječnost nad tem, kar se dogaja v tisti skupni domovini, ki so jo ustvarjali skupno s hrabro srbsko vojsko — s potoki krvi in nadčloveškimi naporji.

Tem ponosnim, zaslužnim, hrabrim sinovom našega rodu moramo posvetiti posebno pozornost, ko stopajo po dolgem molku zopet pred javnost. Pokazimo jim svojo ljubezen in spoštovanje. Od dolžimo se njihovim žrtvam s skromno oddolžitvijo, da se drevi udeležimo njihove spominske akademije v Narodnem gledališču. To je pač minimum pozornosti, ki jo lahko izkaže nacionalni, in so kolski Maribor svojim dobrovoljcem, ko nas po svoji sreski organizaciji v Mariboru vabijo k nocojšnji akademiji, ki bo di priliki za izraz livaležnosti in zvestobe našim najboljšim Kladivarjem Jugoslavije.

Rajhovski zunanji minister v Beogradu

BEOGRAD, 7. junija. Danes prispe semkaj z letalom rajhovski zunanji minister von Neurath, Beograjski kolodvor in ulice, koder pojde von Neurath, so okrašene z jugoslovenskimi in nemškimi zastavami. Baron von Neurath ostane v Beogradu do srede popoldne nakar poleti s posebnim letalom v Solijo in Budimpešto. Von Neurath bo sprejet v avdijenci pri knezu namestniku Pavlu, Drevi bo v Gardijskem domu svečana večerja na čast rajhovskega zunanjega ministra. V sredo se poda baron von Neurath na grob kralja Aleksandra na Oplenacu. Jutri zvečer bo na čast odličnemu gostu slovesen sprejem v prostorih tukajšnjega nemškega poslanstva. Ob tej priliki se povdarja, da ni pričakovati ob obisku barona von Neuratha v Beogradu nikakšnih presenečenj. V Beogradu ne bodo sklenjeni nobeni novi pakti, Neurathov obisk je samo čin kurtuzije.

12 mesečno prostovoljno preganstvo v arktičnem ledenem svetu

LONDON, 7. junija. Po poročilu »Sunday Refery« je sovjetska polarna ekspedicija nekako 400 m pod ledeno površino odkrila tople tokove, ki prihajajo domnevno iz Atlantskega oceana. Štiri sovjetska letala so zapustila sovjetsko taborišče na Severnem tečaju in se s tem pričinja za ostale raziskovalce 12 mesečno

prostovoljno preganstvo v arktičnem ledenem svetu. Profesor Schmidt poroča iz Rudolfove zemlje, da je ekspedicija v noči na 6. junij zaključila vsa dela za ureditev postaje, ki je bila ob dveh slovesno otvorjena, nakar so razobešili sovjetsko zastavo.

Oto Habsburgovec se poteguje za španski prestol

PARIZ, 7. junija. Francoski tisk se intenzivno peča s potovanjem Otona Habsburškega v San Sebastian, kjer se je sestal s princem Gaetanom Bourbonškim in Parmskim, bratom bivše cesarice Zite, ki je bil, kakor znano, ranjen v vstaških borbenih akcijah. Oto Habsburški je po informacijah v stikih z vodilnimi osebnostmi Francovega tabora. V Parizu in Londonu se širijo vesti, da se Oton habs-

burški poteguje za španski prestol. Alfonz XIII. je namreč nepopularen in Otonovi izgledi na avstrijski, oziroma madžarski prestol so minimalni. Radi tega se sedaj poteguje za španski prestol in skuša utemeljevati ta svoj korak z dednimi pravicami z očetove in materine strani. Na Quai de Orsayu so sprejeli te vesti z veliko skepsjo.

Napetost radi španske afere še ni popustila

LONDON, 7. junija. Napetost v španski aferi ni popustila. Četudi nočejo rimski vodilni krogi gnati stvari do ostrine, bi vendarle bila nevarna zmeta, ako bi hoteli delati optimistične sklepe glede hitre likvidacije konflikta in vrnitve Nemčije ter Italije v londonski nevtralnostni odbor. To kaže tudi odgovor rajhovske ter laške vlade na znani predlog. Italijanska vlada je sicer v načelu pripravljena sprejeti angleške predloge, vendar pa zahtevata tako Italija kakor Nemčija svobodo postopanja v primeru napada na njune ladje, kar pa nasprotuje bistvu lon-

donskega predloga. Francoska vlada je načelno sporazumna z angleškimi predlogi, predlaga pa, naj bi v bodoče sodelovalo pri pomorski kontroli vseh 27 držav, zastopanih v odboru za nevmešavanje in naj bi posamezne države, ki ne morejo poslati vojnih ladij, odposlale svoje posadke na nemške, angleške francoske ter laške vojne ladje. Namentega predloga je, da bi se spodbilo predvladovanje vpliva v korist generala Franca, vendar pa presoja v angleških krogih to prizadevanje s precejšnjo skepsjo.

Pod arabskimi, vatikanskimi, laškimi zastavami: Kristus reši nas britanskega imperializma

LONDON, 7. junija. Havas potoča: Po Reuterjevih vesteh iz Jeruzalema so nastale ob priliki procesije velike protiangleške demonstracije. Po mestu so šle

procesije pod arabskimi, italijanskimi in vatikanskimi zastavami, na katerih je bilo zapisano: »Kristus, reši nas nevarnega britanskega imperializma!«

Nikdar ne bi bilo abesinske afere, če...

LONDON, 7. junija. Senzacionalen odmev je imel govor novega brit. vojnega ministra Hora Belisha, v katerem je dejal: Abesinska vojna je bila za nas resen opomin. Nikdar ne bi prišlo do tega konflikta, če bi Velika Britanija kot mi-

rovni činitelj razpolagal z odgovarjajočo vojno silo. Radi tega smo bili primorani, da se odrečemo razorožitvi v trdnem prepričanju, da bomo tako najbolj služili svetovnemu miru.

General Mola žrtev atentata?

LONDON, 7. junija. »United Press« poroča, da se v Bilbao trdovratno vzdržuje vest, da je postal general Mola žrtev atentata, saj ni v okolici Previsca nikakšnih tako velikih hribov, ampak so

samo neznatni hribočki. Domneva se, da je bil v letalu peklenski stroj, saj je na sličem način umrl tudi znani general San Jurjo, ko je letel z letalom iz Lizbone v Španijo, da se priključi francovcem.

Peter Živković na veličastnem ljubljanskem manifestacijskem zboru JNS

Navdušeno je sprejela Ljubljana predsednika JNS Petra Živkovića, ki se je s številnimi drugimi odličniki, senatorji in narodnimi poslanci JNS udeležil včerajšnje banovinske konference JNS v Ljubljani. Velika kazinska dvorana je bila natlačena navdušenih zborovalcev in zavednih pristašev JNS, ki so gromko, viharno in skozi več minut vzklikali Petru Živkoviću. Po uvodnih besedah predsednika banovinskega odbora JNS dr. Janca Rajarja je viharno pozdravljen, da se je dvorana tresla ovacij, spregovoril jugoslovenski nacionalni voditelj Peter Živković, ki je med drugim naglašal, da je delo JNS z vso odgovornostjo in požrtvovalnostjo posvečeno ustvaritvi velikih jugoslovenskih nacionalnih ciljev. Prizadevala si bo, da je vedno prva pri izvrševanju vseh dolžnosti in pravice v službi dragi nam domovini Jugoslaviji, v službi narodu in našemu mlademu kralju. Jugoslovenstvo ni kot nacionalna ni kot državna misel ne izključuje naših slovenskih, hrvatskih ali srbskih čustev. V spoštovanju plemenskega imena, pisave in jezika, v spoštovanju plemenskih tradicij, ki predstavljajo za nas vse skupno svetinjo, slavo in narodni ponos, postaja jugoslovenstvo resnično obeležje enega, nedeljivega naroda, ki živi v svoji svobodni, nacionalni državi. Ne samo edinstvo radi edinstva, ne samo svoboda radi svobode, marveč oboje v službi najvišjih idealov nacije: Da bo naš jugoslovenski človek srečen in zadovoljen v svoji domovini in narodni skupnosti.

Ob zaključku je dejal: Enako kakor se je leta 1908 ob priliki krvavih dogodkov pri proslavi sv. Cirila in Metoda discipliniral svoja srca in svoje duše ter se zbrali na skupno borbo za obrambo svoje narodne svobode, časti in imena, se morate tudi danes vsi brez razlike na prejšnje razdvojenosti zbrati k skupnemu delu, složnemu in solidarnemu, okrog programa in zastave Jugoslovenske nacionalne stranke, da homo ohranili, popolnoma uredili in ojačili našo drago skupno domovino kraljevino Jugoslavijo!

Vihar navdušenja, vzklikanja in ploskanja je sledil markantnim izvajanjem nacionalnega voditelja P. Živkovića. — Prav tako so bili deležni burnega odobravanja in pritrjevanja naslednji govorniki. Podpredsednik JNS senator Jovan Banjanin je jugoslovenskim nacionalistom v Sloveniji izrazil zahvalo in priznanje za njihovo borbo in delo. Med drugim je citiral nekatere odstavke iz brošure, v kateri je pokojni dr. Šušteršič obračunaval s svojimi nekdanjimi političnimi sodelavci. Zatem so, takisto toplo pozdravljeni, spregovorili zanosne besede senator dr. Peter Zec, predsednik senatorskega kluba JNS inž. D. Popović, senator dr. Grga Anđelićević, zastopnik kršne Šumadije senator Mihutin Dragović, g. Uršič v imenu mladinske organizacije JNS ter končno viharno pozdravljena senatorja dr. Albert Kramer in Iv. Pucelj. Par minut pred 13. uro je preds. dr. Rajar zaključil krasno uspelo zborovanje JNS in so bili gostje ob prihodu iz Kazine deležni navdušenega vzklikanja. Popoldne so se odlični gostje s P. Živko vičem na čelu in v spremstvu senatorjev dr. Kramerja in Ivana Pucelja ter drugih članov banovinskega odbora JNS s podpredsednikom dr. Pirkmajerjem odpeljali preko Notranjske v Ribnico ter so bili vsepovsod deležni navdušenega pozdrava zavednih in vrlih pristašev nacionalne misli.

Včerajšnja banovinska konferenca

Ozna v svet

Spomenik Petru Osvoboditelju v Orleansu

ORLEANS, 7. junija. V tukajšnjem Pasteurjevem parku je bil včeraj slovesno odkrit spomenik kralju Petru I. Osvoboditelju. Ta spomenik naj spominja na epizodo iz vojne 1870-71, ko se je takrat nemu podporočniku prostovoljcu knezu Petru Karadjordjeviću posrečilo, da se

je z junaškim podvigom rešil iz ujetništva Bavarcev, ki so ga bili ujeli. V slavnostnem govoru je prosvetni minister Zay povdarjal, da se francoska vlada klanja pred spomenikom, v katerem se kaže nov simbol neomajnega francosko jugoslovenskega prijateljstva.

Neguš predava na univerzi v Cambridgeu

LONDON, 7. junija. Havas poroča: V četrtak bo neguš častni gost univerze v Cambridgeu ob priliki ponovne izvolitve rektorja ter dekana. Ob tej priliki bo ne-

guš v okviru debate o splošni varnosti kot dosmrtni član cambridške unije govoril o tem problemu v francoščini.

Baski se uspešno upirajo

BILBAO, 7. junija. Bitka pri Lemoni je trajala vso noč. Francoski so napeli vse sile, vendar pa niso mogli Baskov

pregnati iz njihovih položajev, četudi so uporabili v bitki 20 tankov in tucete letal.

Blücher tudi ...?

MOSKVA, 7. junija. S službene strani se demantira vest, da bi bil maršal Tuhachevski aretiran. Z druge strani pa pravijo, da ni prispel v Samaro in da se torej ni pokoril. Prav tako niso mogli inozemski poročevalci ugotoviti, kje se nahaja bivši pomočnik komisarja za zunanje zadeve Krestinski, nadalje Rosenberg

in Ruzdutaka. Tudi so se razširile vesti, da je padel pri Stalinu v nemilost vrhovni poveljnik rdeče vojske na Daljnem vzhodu general Blücher. Zatrjuje se, da je bil nujno pozvan v Moskvo in da ga bodo takoj aretirali. Ni pa ta vest potrjena.

Dunajska vlada pripravlja nova koncentracijska taborišča za hitlerjevce

DUNAJ, 7. junija. Doznava se, da pripravljajo avstrijska vlada poseben zakon o zaščiti države, s katerim naj se Avstrija zaščiti pred narodno socialističnimi načrti. Z novim zakonom se bodo baje uvedla koncentracijska taborišča za pripadnike protizakonitih združenj. Nadalje je vlada prepovedala razširjanje onih

nemških listov, ki opisujejo procese proti katoliškim duhovnikom.

DUNAJ, 7. junija. Doznava se, da je nemški poslanik na Dunaju von Papen odpoval v Regensburg in se domneva, da bo pri Hitlerju posredoval v tem smislu, da bi popustila napetost med obema državama v zadnjem času.

Spetno gibanje

Triumf mariborskega tenisa

V tekmovanju za državno prvenstvo teniskih moštev se je mariborski teniški sport lepo afirmiral. Mariborski SK Rapid je namreč včeraj dopoldne na svojih igriščih izvojeval lepo zmago nad ljubljansko Ilirijo in si s to zmago priboril pravico za nadaljnjo tekmovanje. Rapid pa je včeraj dokazal, da ima trenotno najboljše teniško moštvo v Sloveniji in je zmaga tem pomembnejša, ker se je pričakovala zmaga Ilirije. Včerajšnje borbe so bile zelo napete in zanimive. Tekmovanje se je končalo z rezultatom 3:2 za Rapid. Podrobni rezultati pa so nasled-

nji: Leyrer (R):Šivic (I) 0:6, 2:6, Holzinger (R):Truden (I) 0:6, 2:6, Blanke (R):Gogala (I) 6:1, 6:4, Hitzel (R):inž. Murko (I) 6:1, 6:3, Holzinger-Hitzel (R):Truden-Šivic (I) 8:6, 6:4.

Danes ob 20. uri vsi v Narodno gledališče na

akademija vojnih dobrovoljcev!

Ne pozabi naročnine!

ljivejše jamstvo trajne krepitve in naraščanja nacionalnih borbenih vrst v Sloveniji.

Jutri prispe jugoslovenski nacionalni voditelj g. P. Živković s spremstvom v Maribor, da prisostvuje sreski konferenci JNS, o čemer smo že poročali v sobotni številki.

Lahkoatletski miting SK Železničarja

Včeraj dopoldne je priredil SK Železničar na svojem igrišču lahkoatletski miting, na katerem so startali je atleti SK Železničarja in SK Rapida ter Mariborčan Požar, ki pa je startal za Primorje. Po zasedbi in izvedbi je bil včerajšnji miting eden najšibkejših v zadnjem času. Za prireditve ni bilo zanimanja niti s strani občinstva, niti atletov in celo sodniški zbor ni prišel polnoštevilno na igrišče. Začetek mitinga je bil določen za 9. uro, toda ob navedenem času je bil na terenu le eden sodnik, dočim sta dva startala. Uro pozneje sta prišla zopet dva sodnika, tako da je moral voditi posle g. Fišer, in to kjub temu, da ga je ljubljanski lahkoatletski podsavez kaznoval s prepovedjo izvrševanja funkcij. Turnir,

ki je bil absolviran v dveh urah, se je končal z naslednjimi rezultati:

Troboj v tekih (60, 80, 100 m): 1. Požar (Primorje) 2057 točk. 2. Starašina (Železničar) 1839. 3. Venuti (Železničar) Najboljši rezultati: 60 m: Starašina 7.2. 80 metrov: Požar 9.7, 100 m: Požar 12.

Troboj v metih disk, (krogla, kopje): 1. Hlade (Železničar) 1596 točk. 2. Gregorovič (Žel.). Najboljši rezultati: disk: Hlade 11.38 m. kopje: Hlade 40.40 m.

Troboj v skokih (višina, daljina, troskok): 1. Požar (Primorje) 1704 točk. 2. Luka (Rapid). 3. Lašič (Žel.). Najboljši rezultati: skok v višino: Luka (Rapid) 1.68 m (nov mariborski rekord). skok v daljino: Požar 6.29 m. troskok: Požar 12.35 m

Davisov pokal: Jugoslavija tolče Južno Afriko

V Zagrebu se je včeraj končalo tekmovanje za Davisov pokal med Jugoslavijo in Južno Afriko, ki se je končalo z zmago Jugoslavije v razmerju 4:1. S to zmago se je Jugoslavija kvalificirala za evropski polfinalni, ki ga bo igrala s Češkoslovaško v Pragi. — V Pragi je Češkoslovaška porazila Francijo s 4:1, v Bruslju pa je Belgija porazila Švedsko s 3:2.

VČERAJSNJE NOGOMETNE TEKME.

Beograd: Jugoslavija:Belgija 1:1 (1:0).

Florenca: FC Genova:FC Roma 1:0. Finalna tekma za italijanski pokal. Kot pokalni prvak Italije bo FC Genova prihodnje nedeljo v Genovi nastopil proti jugoslovenskemu udeležencu v tekmah za srednje-evropski pokal, z zagrebškim Gradjanskim.

Pariz: FC Bologna:Chelsea (London) 4:1 3:0. Finale v turnirju na svetovni razstavi v Parizu.

SK Mura:SK Gradjanski 1:1 (1:1).

Pod vodstvom sodnika g. Kopiča iz Maribora se je odigrala včeraj v Čakovcu prva kvalifikacijska tekma za prvenstvo mariborskega II. razreda med SK Muro iz Murske Sobote in Gradjanskim iz Čakovca. Tekma je bila zelo fair ter se je končala neodločeno.

Poverjeništvo sodniškega odbora LNP

JNS je toplo izpričala goreče razpoloženje pristašev JNS v Sloveniji. Iz slikovite in kakor tudi pestre slike včerajšnjega manifestacijskega zbora, ki je zbral predstavnike vseh stanov in poklicev v Sloveniji, so se posebno odražali številni kmečki predstavniki in zastopniki naše mladine, ki so najzanes-

trg k cerkvi sv. Nikolaja in je tu ostal do l. 1786. Med tem je župnik Mikec postavil l. 1754 prostorno romarsko cerkev Device Marije na Sladki gori. Ker se je tu shajalo mnogo ljudstva in je bilo naravno središče župnije, je župnik Petrič dosegel pri vladi in pri goriškem nadškofu, da se je župnija prenese iz Lemberga na Sladko goro. Lemberg je dobil v zameno lastno kuracijo, ki je pa po smrti prvega kurata l. 1790 bila ukinjena kot nepotrebna. (Zgod. Lavant. škofije st. 85).

Tudi ozemlje Lemberškega gospostva je spadalo nekoč k Heminim posestvom in je zato spadalo v zajem Krške cerkve, kakor našteva Kovačič (Štajerska, st. 158) zajmnike Krške cerkve med Dravo in Savo češ: Rogaški, Platinški, Kraljeviški Kumberški). Lemberški nastopajo v 13. stoletju s tako močjo, s tako bogato posestjo in močno razgrajenim sorodstvom, da moramo njih početke iskati daleč nazaj. Vse to so najbrž stranske betve Heminoga sorodstva, zato jim je krška cerkev pustila zajme.

Zajmniki krške cerkve so postali tudi gospodje celjski ali žovneški, kakor so se člani te rodbine prvotno imenovali.

Po gradu Žovneku (Sannegg) v Savinjski dolini, včasih po reki Savinji (de Sovne) ali gradu Lembergu pri Poljčanah, ker jim je tudi pripadal, se od prve polovice 12. stol. imenuje ta rod v virih. Razen gradu Žovneka so imeli Celjani še lastno posest ter fevde od oglejske in krške cerkve ter deželnega kneza v Savinjski in Kranjski krajini. (Kos, Zgod. Slov. 241).

Značilno je, da veže listina Ludvika Bavarca iz l. 1341., s katero je bil Friderik Žovneški povzdignjen v grofovski stan, grofovski naslov z lemberško gosposčino, popolnoma pa molči o dednih žovneških gradovih... To je umljivo: ti gradovi so bili pod višjim gospostvom deželnih vojvod in bi trebalo njihovega privoljenja, tega pa ni bilo. Lemberg je bil krški zajem, pri katerem deželni vojvoda niso imeli besede. (Kovačič, Štajerska st. 184).

Pirchegger v svoji leta 1931 izdani Zgodovini Štajerske (II. 24) tega mnenja ne podpira, ko piše: Svobodnjaka Ulrik in Friderik Žovneška sta se prostovoljno priznala za zajmnika Habsburžanov (1308) in sta vstopila med najimenitnejše rodbine Spodnje Štajerske, ko sta pridobila tudi vsa savinjska go-

spostvo s Celjem kot središčem leta 1322 izumrlih Vovbrških grofov, seveda šele po dolgem in krvavem boju z Auffensteinci; kupila sta tudi vse velike in mnogo malih zajmov krške škofije v ozemlju med Savinjo in Sotlo. Imela sta torej že večjo posest kakor večina državnih grofov in zato sta stremela tudi za tem dostojanstvom. Resnično je povzdignil cesar Ludovik Friderika Žovneškega v grofa, njegov krški zajem Lemberg pri Poljčanah pa v grofijo Celjsko z vsemi pravicami in svoboščinami, ki so jih imeli drugi državni grofje; to pa se je zgodilo z voljo in na prošnje Habsburžanov (16. aprila 1341). Nova grofija je bila majhna, grad in trg Celje, po katerem se je imenovala, pa nista ležala v njej.

Zakaj je bila torej grofija vezana na Lemberg, Pirchegger ne pojasni, kakor tudi privoljenja deželnih vojvod za podelitev grofovske časti Celjanom ne potrjuje v virih, pač pa izvaja iz poznejših razmer, ko pravi (II. st. 117): Njihova grofija, krški zajem Lemberg je ležala glasom diplome na eni strani med Vojnikom in Slovensko Bistrico, oboje v vojvodini Štajerski ter na drugi strani Podčetrkom v škofiji krški, torej sama

Lemberg

V srednjeveških listinah najdemo prav redko ime Lemberga, a še med temi redkimi slučajmi moramo ločiti Lemberg pri Dobrni in Lemberg pod Dolgo goro. Radi dvomnosti v listinah je nastala cela zmešnjava, dokler ni v »Zeitschrift für Geschichte« leta 1905 na str. 39 sl. Pirchegger postavil domnevo, da moramo povsod tam, kjer najdemo v listinah Leumburg ali Lewenberg, misliti na grad pri Dobrni, kjer pa najdemo Lengenbur, pa na trg Lemberg pri Poljčanah. Ker je Pirchegger svojo domnevo podprl z verjetnimi dokazi, moramo njegovi domnevi pritruditi. Navzlic temu piše prelat Kovačič:

Kraj »Lewenberg« se omenja že leta 1248, obenem pa graščak Nikolaj Lemberški, morda je temu pripisovati posestnik cerkve sv. Nikolaja v trgu Lembergu. Okoli l. 1490 je postal trg Lemberg župnija in se izločil iz ponkovoške župnije. Prvotno pa sedež župnije ni bil pri tej cerkvi, ampak pri sv. Pankraciju vrh hriba nad Lembergom, kamor so iz trga vodile pokrite stopnice. Šele pozneje se je sedež župnije prenesel v

Mariborske in okoljske novice

Nedelja nesreč in človeških žetev

Strmine Urške gore so terjale življenje 24letnega Josipa Pirtovška

Skupina mladih turistov se je odpravila včeraj zjutraj na Urško goro hoteč preplezati njeno najstrmejšo steno. 24 letni Pirtovšek Josip, sin pekovskega mojstra iz Dravograda, se je napotil proti vrhu v družbi g. Fellmaierja Franca iz Dravograda in Veldina Jožefa zasebnega uradnika iz Sombora ter njegove sestre. Prišli so do vznožja stene in začeli plezati turo vsak s svoje strani. Pirtovšek je plezal kar v plavalnih hlačah in to v najstrmejših predelih, kamor pa mu niso hoteli slediti ostala spremljevalca. V višini 100—150 metrov pa je Pirtovšek iz neugotovljenega vzroka omahnil v globlino in obležal z razbito glavo in zlomljenimi rokami in nogami. Obležal je na tem mestu mrtev in to na težko dostopnem mestu.

Okrog 9. ure je prispel v planin. koča ne ki turist, ki je sporočil tam navzočemu planincem, da se je pod steno ponesrečil neki turist. V koči sta bila znana marib. planinca g. Klinar Anton in gosp. Melaher iz Maribora, ki sta takoj organizirala reševalno ekspedicijo, ki se je podala na mesto nesreče. S pomočjo g. Seliškara iz Slovenjgradca so napravili provizorična nosila, pripravili vrvi in vreče, ki je bila pri roki. Organizacija reševalne ekspedicije je bila v toliko otežkočena, ker nima planinska koča na Urški gori nobenih reševalnih pripomočkov. Reševanje je bilo tudi radi nedostopnosti kraja nesreče zelo otežkočeno in si nikdo ni upal začeti z reševalnimi deli. Le junaštvu in hitri odločitvi gosp. Klinarja in Melaherja je pripisati, da se je na bro-roko organizirani ekspediciji posrečilo v razmeroma kratkem času priti do ponesrečenega Pirtovška. Ekspedicija je zastražila vse poti in dohode k steni in se podala na pot. Okrog 11. ure je prispela ekspedicija do smrtno ponesrečenega Pirtovška, ki je ležal ob vznožju ves v krvi, z razbito lobanjo in strtimi udi. V reševalni ekspediciji so bili ključavnice g. Kac Jože, Šveder Franjo, železn. uslužbenec, in Kovač Jurij vsi iz Studencev pri Mariboru, nadalje g. Seliškar bančni uradnik iz Slovenjgradca in Apohar iz Urškega dvora. Pričela so se reševalna dela. Melaher in Klinar sta z vrvmi zvezala truplo ponesrečenega in ga vtaknila v vrečo, ki pa je bila težka premajhna in mu je prišla komaj do nasa. Tako povito truplo so spravili na plaz in odtod skozi gozd do prvega kmetu, ki pa ni imel nobenih prevoznih sredstev. Šele pri drugem kmetu g. Rožancu so reševalci dobili konje in voz brezpla-

čno na razpolago. Prepeljali so truplo mladega turista v Guštanj, kjer je orožništvo napravilo kluzbeni zapisnik. Po teh formalnostih so prepeljali truplo v Dravograd in ga tam zasuli s planinskim cvetjem.

Ponesrečeni Pirtovšek je bil vnet planinec in je kaj rad obiskoval Urško goro in bližnje vrhove. Njegova smrt je izvala med vsem prebivalstvom najgloblje sočutje. Kakor je mogoče razbrati iz poznejšega pripovedovanja ostalih dveh turistov, ki sta plezala s Pirtovškom po steni, si je ponesrečenec izbral svojo pot, hoteč pri tem po najstrmejšem delu stene priplezati do vrha. Ko je imel že približno 150 metrov plezanja za seboj, pa je nenadoma omahnil v globlino. Med padcem je večkrat zadel v steno ter se potemtakem ubil že med padcem in obležal ob robu stene mrtev in s strtimi udi, kjer ga je našla reševalna ekspedicija in ki ga je od tu odpemila v dolino. Pokopali ga bodo v Dravogradu, v njegovem rojstnem kraju, iz katerega se je podal zdrav in čil na planine, ki so ga sedaj vrnile mrtvega.

Dirka v smrt

Na cesti med Hočami in Reko se je sinoči pripetila težka nesreča, ki je zahtevala življenje 40 letnega delavca Simona Curiča. Curič, ki je bil zaposlen pri ne-

kem posestniku za hlapca, se je vrnil z dvovprežnim vozom proti domu v Hočah. V bližini Lebejeve gostilne na Reki sta se konja nenadoma splašila ter dirjala po cesti proti Hočam. Curič si je z vso močjo prizadeval, da bi konja z varjetni obvladal, toda vsa prizadevanja so bila zaman in sta konja v divjem tempu dirjala naprej. Na nekem ovinku pa je Curič treščil z voza ter obležal sredi ceste nezavesten in v mlaki krvi. Nekaj motociklist, ki se je vrnil s Pohorskega doma, ga je našel na cesti ter o tem takoj obvestil hočke orožnike, ki so odredili prevoz težko ponesrečenega Curiča v mariborsko splošno bolnišnico, kjer pa je kmalu zatem, ne da bi prišel k zavesti, podlegel smrtonosnim poškodbam.

ZOPET MLADO ŽIVLJENJE...

Po končani rekrutaciji v Slovenski Bistrici so se fantje vračali včeraj na svoje domove. Popoldne okoli 4. ure je prišlo v neki gostilni v Gornji Bistrici do pretepa, pri katerem je 29-letni Fišinger Ivan, delavec iz Gornje Bistrice, zabodel z nožem naravnost v srce k vojaku potrjenega delavca Juharta, ki je obležal na mestu mrtev. Med pretepom jo je izkupil tudi Fišinger sam, ki je zadobil okoli 20 vbodljajev z nožem. Odrezano mu je bilo levo uho, globoko vrezano rano ima v vratu ter več vbodljajev v desno stran prsi, pri čemur so mu bila tudi pljuča prebodena. Tudi na obeh rokah in na nogah ima vbodljaje.

† Martin Zelenko

Danes je umrl na posledicah operacije in dolgotrajne bolezni vpokojeni sreski tajnik in ptujski dopisnik »Večernika« g. Martin Zelenko. Dosegel je starost 65 let in je bil do napada bolezni v zadnjem času neverjetno delaven, neumoren in mladostno čil. V svojem službovanju je bil zgljedno vesten pri izvrševanju svojih dolžnosti. Bil je utelešenje pridnosti, natančnosti in vestnosti. Svoji rodbini je bil vzoren oče, čigar blago očetovsko srce je do zadnjega utripalo za drage svojce. Nj dolgo tega, ko se je, vever in poln optimizma, zgledil v našem uredništvu ter napovedal, da gre na operacijo v tukajšnje splošno bolnišnico. Toda starost vendarle ni zmogla navala komplikacij ter je izdihnil. Ohranimo Martinu Zelenku časten in trajen spomin, žalujočim svojcem pa naše globoko in iskreno sočutje.

Priprave za župni zlet mariborske sokolske župe

Zlet mariborske sokolske župe, ki se vrši v soboto in nedeljo 12. in 13. junija obeta biti prava narodna manifestacija ob naši severni meji. Število prijavitelcev je prav razveseljivo. Za nastop je prijavljenega članstva nad 600, a naraščaja skoro 700. Na svečani akademiji, ki se vrši v soboto 12. junija v Narodnem gledališču, bodo nastopili samo izbrani telovadci in oddelki.

Odprta noč in dan so groba vrata... V 72. letu svoje dobe je umrla v Kosarjevi ulici 35 vdova po davčnemu oficijalu g. Marija Wachova. Bila je blaga žena in usmiljena dobrotnica revežev. V Maistrovi 24 je umrla v 74. letu starosti zasebnica Viktorija From, v Ribniškem selu 14 pa posestnik Mihael Pachner, star 67 let. Žalujočim naše iskreno sožalje.

Tragična smrt mlade žene. Te dni smo poročali o usodni avtomobilski nesreči na Pragerskem, ko se je znašel avto, ki ga je šofiral g. F. iz Maribora, v potoku. Pri nesreči so bile poškodovane tri osebe, med njimi tudi 29 letna Greta Rieglerjeva iz Maribora, ki so jo prepeljali v mariborsko splošno bolnišnico. Rieglerjeva je pri nesreči zadobila težke notranje poškodbe, katerim je po večdnevem zdravljenju včeraj podlegla.

Prvi avtobus pri Pohorskem domu.

zanosu in pohi življenske ter umetnostne energije. Ob petem križu, ki se je znašel na njegovih čvrstih ramenih, mu izrekamo najtoplejšo čestitko.

Občinske preureditve. Sedež občine Pragersko se v smislu zadevne odredbe notr. min. prenese v Črešnjevce. Občina Zg. Kungota se preimenuje v občino Gornji Sv. Kungota. Občina Jurovski dol se preimenuje v občino Sv. Jurij v Slov. goricah.

Mariborčani in včerašnja nedelja. Silno veliko se jih je zbralo pri tomboh Sokola I. in sledeči veselici. Otok je bil kakor mravljišče. Pa tudi na planine so pohiteli Mariborčani. Ljubitelji bližnjih izletov pa so se utaborili kar po periferijskih in okoliških postojankah in vinotocih. Veliko ljudi je v soboto in sinoči s pozornim zanimanjem spremljalo na Glavnem trgu Aleksičeve produkcije, ki dosežajo svoj višek v izstreljevanju Aleksičevega pomočnika iz ogromnega topa.

Žrtvi pohorske krave. Posestnik Konrad Viher iz Frama je pripeljal v Maribor kravo. V bližini Mariborskega dvora se je krava nenadoma splašila, se nato iztrgala in kakor besna zdirjala nazaj po Tržaški cesti. V bližini železniškega prehoda je skušala zaustaviti kravo posestnica Rezika Suhodolnikova iz Selnice, toda zaman. Krava jo je pohodila ter je pri tem posestnica zadobila lažje poškodbe na rokah in nogah. Zatem je krava zavila v Jezdarsko ulico, kjer jo je hotel zaustaviti sluga Matija Klemenčič. Toda tudi njega je doletela ista usoda kakor Suhodolnikovo. Zadobil je manjše poškodbe na rokah in nogah. Krava je ves dopoldne dirjala in besnela po mestnih ulicah in V. okraju, dokler je niso končno ujeli v Bohovi.

Fantovska bitka se je vnela na bano-vinski cesti pri Hudi Luknji. Radj malenkostnega vzroka sta si skočili v lase skupini fantov. Zabliskali so noži, trgali se planke in v splošni zmedji je obležal sredi ceste v mlaki krvi 23 letni Josip Zupanec iz Doliča, ki je zadobil dva vbodljaja z nožem v hrbet. Težko ranjenega Zupanca so odpemili v bolnišnico. Pri tepežu so bili ranjeni še 4 fantje, toda njihove poškodbe so lažje značaja. Na kraj »bitke« so prišli tudi orožniki, ki so prijavili mariborskemu državnemu tožilcu šestorico fantov, ki so se udeležili te »bitke«, dočim so ostali pobegnili.

Telesni plod na podstrešju. Posestnica in gostilničarka Antonija Mravljakova je našla na podstrešju svoje hiše (Sv. Anton pri Marenbergu) pod starim pohištvom telesni plod, ki je bil zavrt v stare krpe. Telesni plod moškega spola je bil že v razpadu. Mravljakova je o najdbi obvestila marenberške orožnike, ki so takoj pričeli s poizvedovanjem. Ugotovili so, da je skrila telesni plod na podstrešju 32 letna služkinja Jera H., ki je izpovedala, da ji je pri splavu pomagala 56 letna babica Terezija P. Služkinja in babica sta bili prijavljeni mariborskemu državnemu tožilstvu.

Iz orožniške službe. Vpokojena sta komandir orožniške postaje v Prevalju Iv. Bračko in komandir orožniške postaje pri Sv. Trojici v Slov. goricah Gregor Lesjak. Oba sta služila preko 30 let in gresta sedaj v zasluženi pokoj.

Podstrešne podgane. V stanovanje posestnice Marije Mlakarjeve iz Varde pri Jurjevskem dolu v Slov. goricah se je vtihotapil doslej še neznan tat, ki je v odsotnosti domačinov prebrskal vse omare in predale ter naposled odnesel 1600 dinarjev gotovine. Pri Sv. Andražu pa so se še neizsledeni zlikovci splazili na podstrešje posestnika Franca Tomiška ter odnesli za 600 dinarjev klobas in prekajenega mesa. Za tatovi se vršijo poizvedbe.

Narodno gledališče

NARODNO GLEDALIŠČE.

Ponedeljek, 7. junija ob 20. uri: »Akademija vojnih dobrovoljcev«. Izven.

Ponedeljek, 7. junija ob 20. uri: »Akademija vojnih dobrovoljcev«. Izven.

Torek, 8. junija ob 20. uri: »Trije vaški svetniki«. Red A.

Sreda, 9. junija ob 20. uri: »Koncert Prelovčevega vokalnega kvinteta«. Red A.

Vzrsko slovensko hiša „Večernik“

Zadnje telefonične vesti

900 ČLOVESKIH ŽRTEV BRUHAJOCIH OGNJENIKOV NA NOVI GVINEJI.
SYDNEY, 7. junija. Po vesteh iz Nove Gvineje so včeraj začeli v okraju Rabaul bruhati kar trije ognjeniki, ki so doslej veljali za ugasle. Izbruhe so uvedli močni potresi, ki so podrli nešteto hiš. Po dosedanjih vesteh je mrtvih nad 900 ljudi, večinoma žensk in otrok, ki se pred prodirajočo lavo niso mogli pravočasno rešiti. Na kilometre daleč stoje naselja in plnataže v plamenih, ki jih je zažgala žareča lava. Podrobnosti še manjkajo.

Hitler: Ne Bog, ampak židje nas hočejo cepiti

REGENSBURG, 7. junija. Bavarska narodno-socialistična stranka je imela včeraj tukaj svoje zborovanje, ki so mu prisostvovali tisoči zborovalci. Glavni govor je imel kancelar Hitler, ki je odgovoril na vprašanje, zakaj se Nemčija ne razoroži, z izjavo, da je Nemčija postala nezaupna. Pred leti je bila Nemčija razorožena in tedaj niso hotele ostale države razorožiti, ampak so se s polno paro oboroževale. »Niso računali z nami in sedaj lahko inozemstvo gleda, kako se Nemčija oborožuje.« Nato je Hitler govoril tudi o kulturnem boju, izjavljajoč, da ne bo trpel v Nemčiji nikakšne verske vojne. Ni Bog tisti, ki hoče privedi do cepitve, ampak židje. »Vsemogočni blagoslovja našo državo,« tako je dejal Hitler, »in našim sovražnikom se ne bo posrečilo, da bi nas cepili.« V svojih nadaljnjih izjavanjih je Hitler kritiziral demokracijo in je boljše vike označil kot navadne roparje. Končno je še posebej pozdravil številne Avstrijce, ki so bili med poslušalci.

»VELIKI-BLOK OD BALTICA DO ČRNEGA MORJA«.

VARSAVA, 7. junija. Predsednik republike Moscicki je odpotoval včeraj s po-

sebnim vlakom v Bukarešto. Z njim je odpotoval tudi zunanji minister Beck. Poljski tisk posveča dogodku obširne komentarje in povdarja prijateljstvo obeh sosednih držav. »Poljska Zbrojna« piše, da se ob potovanju prezidenta v Bukarešto krepi veliki blok od Baltika do Črnega morja, v katerem igra Poljska in Romunija zgodovinsko vlogo.

V Londonu vlada optimizem

LONDON, 7. junija. Zunanje ministrstvo potrjuje sprejem nemškega ter laškega odgovora na angleške predloge glede vprašanja reorganizacije kontrole v španskih vodah. Oba dogovora sta identična. Berlin in Rim sprejemata predlog, v smislu katerega naj bi se poveljniki posameznih pomorskih edinic v španskih vodah sproti obveščali v svrhu morebitnega nastopa v slučaju kakšnega incidenta, ne sme pa takšna morebitna skupna akcija izključiti možnosti, da se vojne ladje v slučaju napada same branijo. Angleška vlada bo odposlala berlinski ter rimski vladi nove pojasnitve, v katerih bo povdarek, da se nikomur ne more odvzeti pravica samoobrambe, ne smejo pa obrambni ukrepi voditi napadenih vojnih ladij k represalijam pred obvestilom ostalih držav, prizadetih pri španski kontroli. Angleški krogi so optimistični in prepričani, da se bo posrečilo doseči v španskem vprašanju popoln sporazum med velesilami. Glede Rusije pa prevladuje v londonskih krogih prepričanje, da ne bo delala Moskva nikakšnih težav.

BLOMBERG PRISOSTVUJE LAŠKIM POMORSKIM MANEVROM.

CAPRI, 7. junija. Semkaj je prispel rajhovski vojni minister Blomberg. Popoldne se je vrnil v Napolj in odtod v Gaeto, kjer bo prisostvoval laškimi pomorskimi manevrom.

Domači dogodki

Reja malih domačih živali prinaša malemu človeku možnost dohodkov

V četrtek popoldne je bila na verandi pivovarne Union otvorena 11. velika razstava domačih malih živali, ki jo je organiziralo Društvo rejcev malih živali v Mariboru pod pokroviteljstvom narodnega poslanca dr. Jančiča. Razstavo je otvoril predsednik Društva rejcev malih živali v Mariboru g. Uršič, ki je prisrčno pozdravil zastopnike gospodarskih organizacij ter zastopnika vojske orožniškega kapetana g. Mavriča ter številne druge zastopnike našega javnega življenja. V svojem govoru je g. Uršič dejal, da ima razstava predvsem namen, da opozarja gospodarsko slišeje sloje našega prebivalstva na možnosti dohodkov z rejo malih domačih živali. Ob tej priliki je opisal tudi namen Društva rejcev malih živali v Mariboru, ki si je stavilo kot nalogo, da pospešuje rejo malih živali in skrbi za izboljšanje domače pasme. To delo vrši na ta način, da s pomočjo pod-

pore oblasti in z društvenim denarjem nabavlja čistokrvne samce in jih razdeljuje med člane. Nabavlja pa tudi samice in mladiče, ki jih deli brezplačno med člane. Svojim članom preskrbi Društvo tudi živali za celotno ali znižano ceno. Nato je g. Uršič orisal velik pomen reje malih živali za narodno gospodarstvo. Opozarjal je zlasti na rejo kuncev angorške pasme, ki daje odlično volno, pa tudi rejo perutnine, koz itd. Društvo je vpetljalo redovno knjigo, ki je prva te vrste v naši državi. V tej knjigi bodo vpisane vse živali članov na podlagi strokovnega pregleda vsake posamezne živali. Vpisane živali bodo tetovirane v ušesih ali z obročki na nogah z določeno številko. Društvo ima stalni pregled nad živalmi svojih članov in skrbi, da se mladiči najboljših samcev prodajo edino le v plemenske svrhe in da se tako s stalno odbiro izboljšuje kakovost pasme.

Uspeh smiselne in načrtne reje se je pokazal na letošnji razstavi, kjer so razstavljene le plemenske živali. V ličnih kletkicah so razstavljene kunci raznovrstnih pasem, kokoši, race, morski prašički, golobi, mačke, psi, koze, kanarčki itd. Na velikih mizah je razstavljena tudi raznovrstna literatura o reji domačih ma-

lih živali, zlasti kuncereje. Dve mariborski tvrdki sta tudi razstavili ptičjo hrano, pa tudi razne pripomočke, ki pridejo za rejo malih domačih živali v poštev. Je videti na tej zanimivi razstavi.

Spomnite se CMD!

Razno

PREKLIC.

Podpisani tem potom preključem žalive besede zoper Podlesek Viktorja in se mu zahvaljujem, da je odstopil od kazenskega progona zoper podpisane, Volcher Vincenc, Maribor, Koroška 31. 3077

Posest

LEPA PARCELA ob koroški progi v bližini Maribora naprodaj. Naslov v upravi lista. 3083

Kupim

RABLJENE ŠOLSKE KNJIGE kupi knjigarna V. Heinz, Gosposka ul. 26. 3058

AVTOMOBILISTI!

Din 7.— za kg plačam za avto plašče osebnih avtomobilov, za plašče tovornih avtomobilov pa po dogovoru. Justin Gustinčič, Tattenbachova 14. 2934

Prodam

AVTO pripraven za potnike, zelo poceni na prodaj. Naslov v upravi »Večernika«. 3080

Sobo odda

LEPO OPREMLJENO SOBO solčno, mirno, z uporabo kopalnice oddam. Naslov v upravi. 2822

Stanovanje

SOBO IN KUHINJO s souporabo kopalnice oddam vpojojenemu ali samskemu uradniku z opremo ali brez. Marijska 27-I, od 9. do 12. in od 14. do 16. ure. 3079

Pouk

IŠČEM UČITELJA za piano-harmoniko 3 krat tedensko od 1.—2. Ivo Tvrde, Glavni trg 24/IV. 3078

Sirite »Večernik«

Zahvala

Vsem, ki so dragega in nepozabnega našega očeta, starega očeta, strica itd., gospoda

Ivana Cizeja

predljudskega mojstra veletovornice Hutter in drug

sretili na njegovi zadnji poti ter nam ob priliki težke izgube izkazali svoje iskreno sožalje, se tem potom najiskreneje zahvaljujemo. V prvi vrsti gre zahvala velesposlovanemu g. šefu Jos. Hutterju za njegovo izredno pažnjo in dokaz globokega socialnega čuta napram ostalim svojcem, godbi Hutterjeve tvornice za ganljive žalostinke, inž. g. Čopiču za v srce segajoči poslovilni govor, preč. duhovščini, vsem tekstilnim mojstrom, tovarišem in prijateljem pokojnika ter darovalcem vencev.

Vsem, ki so nas ob nenadni in težki izgubi tolažili: Prisrčna hvala!

3076 Žalujoči rodbini Cizej in Kristan.

Naročniki

pri naših inseren- kupujte jih ter oglašujte!

Brez posebnega obvestila.

Globoko potrpi naznanjamo tužno vest, da nas je zapustila za vedno naša dobra mama, tašča, stara mama, leta, gospa

Marija Wach, ro. Golavšek

vdova po davčnem oficijalu.

Umrla je dne 6. junija ob 18¼. uri, po dolgi, mučni bolezni, prevedena s tolažili sv. vere, v 72. letu starosti.

Truplo drage pokojnice se bo blagoslovilo v torek, dne 8. junija ob 16. uri v mestni mrtvašnici na Pobrežju in nato položilo k večnemu počitku v rodbinsko grobnico.

Sv. maša zadušnica se bo darovala v sredo, dne 9. junija ob 7. uri zjutraj v stolni in mestni župni cerkvi.

Maribor, Griže, dne 7. junija 1937.

Milka Savič, vnukinja: Ljubomir Savič, inž. kapetan, zet: Emilija Savič, hči 3084

Sodoma in Gomora

15

Sredi dvorane je stala čedna mlada ženska na mizi, dajala znamenja, metala razposajeno poljube na vse strani, privzdigovala krilo in se sukala in koketno zvijala, čakaje, da poneha šum. Klarinet je zapiskal, harmonika je pritegnila in mlada ženska je visoko dvignila nogo in začela peti: Angelik je z odprtimi ustmi zija na ta prizor, gledal debelo in si brisal pot s čela. Kaj takega ni še videl, kaj takega si niti v sanjah ni mogel predstavljati.

Komaj je bila razposajena pevka z groznim glasom zapela prvo kitico, je nastal nov vihar. Dolg, črn Italijan v vojaški sukni je začel razbijati po mizi in se dreti kakor jesihar.

»Ostia! — Cosa? — Fora! — To ga je ena canzon — ki se ga mora pet in sama srajs — ostia —«

Tej izjavi je sledilo urnobesno tuljenje. Pevka se je začela smejati, da se je komaj na nogah vzdrževala. Dvajset rok je seglo po njo in v trenutku so jo vojaki nesli iz dvorane. Angelik je videč, da se bližajo vratom, stekel po stopnicah in se stisnil za zid ter prežal z napetostjo, kaj se zgodi, med tem ko je Adelgunda v strahu drhtela in ga vlekla za haljo na stran.

Vojaki so pevko postavili na stopnice in ji smeje se prigovarjali, naj vendar ne pokvari družbi veselja in naj nastopi v sami srajci, češ, da bo zabava velikanska in da se bo zanj že nabralo kaj denarja. In ženska se ni dosti branila. V trenutku je bila slečena in vojaki so jo zopet nesli v dvorano, njena obleka pa je ostala na stopnicah.

Tedaj pa se je Angelik spizil nazaj

na svoje prejšnje mesto. Sicer bi bil za ves svet rad gledal, kaj se bo godilo v dvorani, ali premagal je vendar svojo radovednost. Med tem, ko so v dvorani zbrani ljudje kakor blazni noreli, je Angelik pobral obleko, ki jo je pevka pustila na stopnicah in zbežal z njo po stopnicah.

»Hitro, hitro«, je šepetaje zaklical Adelgundi in držeč jo za roko, je bežal iz hiše in naprej po Vegovi ulici in dalje, dokler ni prišel na Cozov vrt.

»Dobro je šlo — prav dobro«, se je težko sopeč veselil Angelik. »Največja težava je premagana. Da si le ti, Adelgundica — zlodaj ga povohaj, kdor ti je izbral to hrvaško ime — dobila obleko. Tam — le v senco stopi in se preobleci. Tvojo haljo vzamem jaz. Zdaj dobiš vsaj lahko stanovanje in zdaj si greš vsaj lahko kupit novo obleko. O, jaz hočem, da boš lepo oblečena in da me bo ves svet zavidal.«

Adelgunda je bila vsa srečna, da je

dobila žensko obleko. Sicer je bila obleka pevke iz pekla prav slaba in malo vredna, ali za to se Adelgunda ob tej uri ni menila. Preoblekla se je.

Zadovoljna sta Angelik in Adelgunda zapustila Cozov vrt in šla čez most na Sv. Jakoba trg.

»Kam me pelješ?« je vprašala Adelgunda.

»V Pasjo ulico, ljuba moja«, je odgovoril Angelik. »Tam stanuje stara, na pol slepa in skoro gluha ženska, ki jo jaz pridno obiskujem. Hišo ima in precej denarja. Tam boš ostala toliko časa, da se jaz iz kapucina izpremenim v mestnega gospoda.«

»Kaj misliš, da me bo vzela pod streho, ko me nič ne pozna?«

»Ne boj se! Jaz ji povem, da sem te iztrgal iz rok sovražnikov, ki so ti stregli po nedolžnosti.«

(Dalje)

Darujte za azilni sklad PTL!